

Dohledový benchmark č. 1/2012

K povinnosti pojistitelů poskytujících pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla vůči poškozeným

Pojistitelé poskytující pojištění odpovědnosti z provozu vozidel jsou především povinni ve vztahu k poškozeným dbát na dodržování ustanovení § 9 odst. 3 zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů v platném znění, které stanoví lhůtu pro likvidaci pojistných událostí. Účelem tohoto ustanovení je zajištění základní funkce pojištění spočívající v odstranění či zmírnění následků souvisejících s pojistnou událostí v co možná nejkratším termínu. Čím je délka překročení této lhůty vyšší, tím více je tato základní funkce pojištění narušena, v případě delších průtahů se může výplata pojistného plnění dokonce stát zcela neúčelnou. Z tohoto důvodu je nezbytné věnovat dodržování uvedené zákonné lhůty zvýšenou pozornost.

Šetření škodné události je nutné zahájit **bez zbytečného odkladu** po jejím oznámení pojistiteli, který musí **vyvinout veškeré úsilí** k tomu, aby bylo **ukončeno ve lhůtě 3 měsíců**. Pojistitel je povinen nastavit řídicí a kontrolní systém tak, aby **nedocházelo k neodůvodněnému překročení této lhůty**. Pokud i při vynaložení veškeré odborné péče není možné šetření ve lhůtě 3 měsíců ukončit, je třeba, aby pojistitel **v dané lhůtě** podal poškozenému **písemné vysvětlení** k těm uplatňovaným nárokům, u kterých nebylo možno šetření ukončit, přičemž je třeba, aby toto vysvětlení bylo **konkrétní** a odůvodňovalo postup pojistitele. V případě likvidace škodné, resp. pojistné, události je pojistitel povinen provést vlastní šetření s tím, že ukončení šetření škodné události nelze podmiňovat rozhodnutím příslušného správního orgánu. V případě, kdy je o přestupku rozhodnuto ještě před ukončením šetření pojistitele, není pojistitel rozhodnutím správního orgánu vázán. Toto rozhodnutí je pouze jedním z podkladů pro konečné rozhodnutí o nárocích oprávněné osoby. Vázat ukončení likvidace pojistné události na případné rozhodnutí soudu zabývající se soukromoprávní otázkou odpovědnosti pojištěného za škodu či její výši v konkrétní pojistné události lze pouze ve výjimečných případech, kdy (i) výsledek soudního řízení je pro ukončení šetření konkrétní škodné/pojistné události relevantní a (ii) pojistiteli se při prokazatelném vynaložení veškeré odborné péče nepodařilo tyto informace získat jiným způsobem tak, aby byl schopen o oprávněnosti nároků uplatněných poškozeným sám rozhodnout.

Povinnost pojistitele informovat písemně poškozeného o důvodech průtahů likvidace pojistné události platí i v případech, kdy jsou **způsobeny samotným poškozeným** (zejména nedoložením relevantní dokumentace k prokázání svého nároku).

Pojistitel je dále povinen podat poškozenému písemné vysvětlení k těm jím uplatněným nárokům, které byly pojistitelem **zamítnuty** nebo u kterých bylo **plnění pojistitele sníženo**, anebo u kterých **nebylo možno** ani při vynaložení veškeré odborné péče ve stanovené lhůtě **ukončit šetření**. Přesto, že tato povinnost je stanovena zákonem, pojistitel k jejímu plnění často přistupuje nedostatečným způsobem.

Pojistitel je povinen poškozenému řádně zdůvodnit snížení jeho nároku na pojistné plnění a toto zdůvodnění případně podpořit relevantními dokumenty (například za vysvětlení snížení částky pojistného plnění nelze pokládat sdělení „z důvodu amortizace“ – není možné očekávat, že průměrně vzdělaný člověk bude schopen si sám výši amortizace spočítat a tedy ověřit výši redukce pojistného plnění). V případě, že poškozený svůj nárok doloží například znaleckým posudkem, měl by se s ním pojistitel vypořádat či minimálně vysvětlit, proč jej nezohlednil. Česká národní banka (dále jen „ČNB“) dále v rámci dohledu zastává názor, že ačkoliv povinnost nechat poškozeného nahlížet do likvidačního spisu není explicitně zakotvena zákonem, měl by pojistitel poškozenému umožnit adekvátním způsobem nahlédnout do dokumentů, na jejichž základě hodnotí oprávněnost nároku na pojistné plnění a jeho výši.

ČNB očekává, že pojistitel bude při likvidaci pojistné události postupovat nejen podle platné právní úpravy, ale například při výpočtu skutečné škody na vozidle bude respektovat i rozhodnutí II. ÚS 2221/07.

Upozornění:

Informace obsažené v tomto materiálu vyjadřují názor pracovníků sekce dohledu nad finančním trhem ČNB, který je aplikován v dohledové praxi. Soud a případně i bankovní rada ČNB mohou zaujmout odlišný názor. Postup v souladu s informacemi v tomto materiálu však bude ČNB při výkonu dohledu nad finančním trhem považovat, v mezích okolností konkrétního posuzovaného případu, za postup v souladu s relevantními právními předpisy vztahujícími se k dané oblasti.

Datum: 29. listopadu 2012